

RECURSOS INSTRUMENTALS PER A LA RECERCA HISTÒRICA I

Curs 2007-2008

Prof. Jordi Pijoan-López

Jordi.Pijoan@uab.cat

Tel·l 93 581 19 77

Horari despatx: Dilluns-Dimecres de 10h30' a 11h30'

Tutoria integrada: Dilluns de 13h a 14h

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

- La comprensió de la dinàmica de creació del coneixement arqueològic.
- Aprendre dels mecanismes d'aproximació a l'evidència empírica i la seva integració amb la teoria.

TEMARI

1. Introducció: Què és l'Arqueologia?

2. Història de la disciplina i corrents actuals.

- Continguts: Corrents teòrics en Arqueologia.
- Pràctica: Recerca en xarxa. Anàlisi de textos.

3. Què és un jaciment arqueològic? Processos de formació, l'estratigrafia, restes arqueològiques i la seva recuperació, el registre arqueològic i creació de dades.

- Continguts: La formació dels jaciments, la dipositació dels objectes, els processos postdeposicionals. Tipus de jaciments. L'excavació. Definició i documentació del registre arqueològic. Teoria de l'escombraria.
- Pràctica: Lectura d'estratigrafies. Interpretació de conjunts de restes arqueològiques.

4. Prospecció: com es troben els jaciments?

- Continguts: Topografia. Mètodes de prospecció.

5. Anàlisi espacial: microespai i macroespai.

Continguts:

- Continguts: Anàlisi de distribucions dintre d'un jaciment. Anàlisi dels patrons de poblament del territori.
- Pràctica (per a 4 i 5): Anàlisi de relació entre jaciments i assentaments.

6. El temps arqueològic. Com es data un jaciment.

- Continguts: Tècniques de datació: absolutes i relatives.

7. Els paisatges i la seva transformació.

- Continguts: Mètodes i tècniques emprats en la reconstrucció paleoambiental.
- Pràctica (per a 6 i 7): Anàlisi de casos.

8. Els objectes arqueològics.

- Continguts: Els objectes arqueològics. Conservació i significança. Instruments, aliments, objectes de consum, objectes ideològics... i les pintures murals què són? Els mètodes tipològics. Lític, ceràmica, restes òssies, restes vegetals.
- Pràctica: Observació de materials. Lectura de monografies de jaciments.

9. Arqueologia de la mort.

- Continguts: Distinció d'individus per sexe i edat. Patologies. Dieta. Anàlisi de jerarquies socials.
- Pràctica: Anàlisi sobre necròpolis.

10. Introducció al tractament informàtic i l'anàlisi estadística de les dades arqueològiques. La mesura de les dades. Les bases de dades.

- Contingut: Principis i conceptes bàsics d'estadística. Tècniques quantitatives i qualitatives. Bases de dades. Eines informàtiques. La I.A. en Arqueologia.
- Pràctica: Lectures i comentaris. Recerca bibliogràfica i comentaris.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

BARCELO, J.A. 1997. *Arqueología Automática. Inteligencia Artificial en Arqueología*. Cuadernos de Arqueología Mediterránea. Sabadell: Ed. AUSA.

BINFORD, L. R. 1988. *En busca del pasado*. Barcelona: Crítica

BUTZER, K. 1989. *Arqueología: una ecología del hombre*. Barcelona: Bellaterra.

BUXÓ, R. 1997. *Arqueología de las plantas*. Barcelona: Crítica.

CARANDINI, A. 1997. *Historias de la Tierra. Manual de excavación Arqueológica*. Barcelona: Crítica.

CLARKE, D.L. 1984. *Arqueología Analítica*, Barcelona: Ed. Bellaterra.

- COLOMER, E.; MONTÓN, S.; PIQUÉ, R. 1996. *Técnicas arqueológicas sobre actividades de subsistencia en la Prehistoria*.. Madrid: Arco Libros.
- DAVIS, S. 1989. *La Arqueología de los animales*. Barcelona: Bellaterra.
- GAMBLE, C. 2001. *Arqueología básica*. Barcelona: Ariel.
- HARRIS, E. 1991. *Principios de Estratigrafía Arqueológica*. Barcelona: Crítica.
- HODDER, I. 1988 *Interpretación en Arqueología*. Crítica, Barcelona.
- HODDER, I. i ORTON, C. 1988. *Análisis espacial en arqueología*, Barcelona: Crítica.
- JOHNSON, M. 2000 *Teoría arqueológica*, Barcelona: Ariel.
- LUMBRERAS, L. G. 1981. *La Arqueología como Ciencia Social*. 2ª Edición, Ediciones Peisa, Lima
- ORTON, C. 1988 *Matemáticas para arqueólogos*. Madrid: Alianza Universidad.
- ORTON, C.; TYERS, P.; VINCE, A. 1997 *La ceràmica en Arqueología*, Barcelona: Crítica.
- PIEL-DESRUISSEAU, J.L. 1989 *Instrumental prehistórico*, Barcelona: Masson.
- RENFREW, C., BAHN, P. 1993. *Arqueología, Teorías, Métodos y Práctica*. Madrid: Akal.
- PADIÑAS, J.A. 1994. *Introducción a la Topografía*. Universidad de Santiago
- SEMENOV, S. A. 1981. *Tecnología prehistórica*. Madrid: Akal
- SHENNAN, S. 1992. *Arqueología cuantitativa*. Barcelona: Crítica.
- TRIGGER, B. 1992. *Historia del Pensamiento Arqueológico*. Barcelona: Crítica
- VARGAS ARENAS, I 1990. *Arqueología, Ciencia y Sociedad*. Caracas: Editorial Abre Brecha.
- VILA, A. 1991. *Arqueología*. Madrid: CSIC
- VVAA 1984. “Distribución y relaciones entre los asentamientos” *Arqueología Espacial*. Vols. 1-6. Teruel: Colegio Universitario de Teruel.
- VVAA 1986. “Microespacio” *Arqueología Espacial*. Vols. 7-11. Teruel: Colegio Universitario de Teruel.
- VVAA 1988. “Mètodes científics aplicats a la reconstrucció paleoambiental de la prehistòria”. *Cota Zero*, 4.
- VVAA 1989. “Fronteras” *Arqueología Espacial*. Vol. 13. Teruel: Colegio Universitario de Teruel.
- VVAA 1986. “El ritus de la mort a l’antiguitat”. *Cota Zero*, 2.
- VVAA 1989. “Paleoantropologia”. *Cota Zero*, 5.
- VVAA 1996. “Dossier Arqueozoologia: Economia i Societat”. *Cota Zero*, 11
- VVAA 2002. “Les restes lítiques en contextos arqueològics: estudi, interpretacions i aplicacions”. *Cota Zero*, 17

AVALUACIÓ

Al llarg del curs i en relació als temes de les classes equips de 3 alumnes treballaran les pràctiques de forma conjunta, malgrat que cadascun d’ells presentarà per escrit cadascuna d’aquestes pràctiques de forma individual. El lliurament de totes les pràctiques és necessari per poder fer mitja.

Hi haurà un examen final d’avaluació individual que farà mitja amb la mitja de les pràctiques. Es pot substituir per (o complementar amb) un treball individual a convenir amb el professor en hores de despatx o tutoria integrada.